

ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
κ. ΜΩΥΣΗ ΕΛΙΣΑΦ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ «ΙΣΑΑΚ ΜΙΖΑΝ – Αριθμός βραχίονα 182641»
ΑΡΤΑ, ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2017

Αγαπητοί φίλοι,

Ευχαριστώ εκ βάθους καρδιάς τον καλό φίλο Δημήτρη Βλαχοπάνο συγγραφέα του πραγματικά συγκλονιστικού βιβλίου "Ισαάκ Μιζάν-Αριθμός βραχίονα 182641" που πρόσφατα εκδόθηκε από τις εκδόσεις "'Απειρος Χώρα" με επίμετρο της κορυφαίας ιστορικού κας Άννας –Μαρίας Δρουμππούκη.

Το βιβλίο με θαυμαστή ενάργεια και ανεπανάληπτη διεισδυτικότητα αποδίδει την προσωπική ιστορία του Ισαάκ Μιζάν που γεννήθηκε, μεγάλωσε και γαλουχήθηκε στην Άρτα, εκτοπίστηκε στο κολαστήριο του Άουσβιτς και επιβίωσε της καταστροφής αποτελώντας μια εμβληματική μορφή της "εποχής του μάρτυρα". Ο συγγραφέας αφηγείται τη ζωή του Ισαάκ Μιζάν μέσα στο θάνατο, τη δική του μοναδική μαρτυρία στο Άουσβιτς –Μπιρκενάου , το ζοφερό αίνιγμα κατά τον Amery , τη μαύρη τρύπα του πολιτισμού κατά τον Πρίμο Λέβι, το σημείο μηδέν κατά τον Ίμρε Κέρτις, αλλά και στα άλλα στρατόπεδα εκμηδένισης, εκεί όπου το απροσμάχητο τείχος ανάμεσα στον άνθρωπο και τον μη άνθρωπο είχε βάνουσα, ίσως οριστικά για το υπόλοιπο της ανθρώπινης ιστορίας, διαρραγεί, καθώς και τη δύσκολη επιστροφή του σε μια πατρίδα που σπαραζόταν από τον εμφύλιο πόλεμο με τις ολέθριες συνέπειες του. Κανείς δεν μαρτυρεί για τον μάρτυρα-σύμφωνα με τον ποιητή της Σοά, της εξολόθρευσης των Εβραίων της Ευρώπης από τους Ναζί, Paul Celan. Στηριγμένος σε αυτό το στίχο ο Ντεριντά θα γράψει "Η στάχτη εκμηδενίζει ή απειλεί να εκμηδενίσει ακόμα και τη δυνατότητα να μαρτυρήσει κανείς για την ίδια την εκμηδένιση".

Ωστόσο, ο συγγραφέας παρουσιάζοντας τη ζωή του Ι. Μιζάν επιχειρεί με επιτυχία να μαρτυρήσει ενάντια στην εκμηδένιση και ενάντια στην απειλή εκμηδένισης της ίδιας της μαρτυρίας. Διαβάζοντας απνευστί το βιβλίο βιώνεις μια μοναδική ανεπανάληπτη μαρτυρία μιας ύπαρξης που έρχεται αντιμέτωπη τόσο με την καταστροφή και την εκμηδένιση στον καταραμένο τόπο αλλά και στη συνέχεια ενάντια στις προσπάθειες εκμηδένισης της μνήμης και της φρίκης καθώς και τον αφανισμό της μαρτυρίας. Πρέπει να παραδεχθούμε ότι η μαρτυρία ως μαρτυρία είναι πάντα ανασφαλής, πάντα σε διαρκή κίνδυνο, αφού μια τέτοια μαρτυρία που δείχνει επίμονα, πεισματικά και ανυποχώρητα τα ανεξίτηλα ίχνη του εγκλήματος κινδυνεύει από εκείνους που σε κάθε εποχή έχουν συμφέρον να τα σβήσουν και αυτό δεν αφορά μόνο τους νοσταλγούς του Άουσβιτς και τους κάθε λογής φασίστες, αλλά και όσους δεν μπορούν 70 χρόνια μετά να αναμετρηθούν με το τραυματικό παρελθόν των κοινωνιών μας με τον ανεπανάληπτο ηρωϊσμό και την αυτοθυσία ορισμένων συμπατριωτών μας, που διέσωσαν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια με την προδοσία και συνεργασία άλλων με τον κατακτητή και τη λεηλασία των εβραϊκών περιουσιών, αλλά και με την αδιαφορία για το Άλλο, το πάντα Ξένο και Διαφορετικό ίσως των περισσότερων. Η με ιδιαίτερα ευρηματικό τρόπο συμπερίληψη της ιστορίας της Γιαννιώτισσας Εσθήρ Κοέν στην αφήγηση αναδεικνύει τα πελώρια προβλήματα που αντιμετώπισαν οι επιζώντες στην επιστροφή τους στη μητέρα- πατρίδα.

Πράγματι, ο κ. Βλαχοπάνος χειρίζεται με διαύγεια και καθαρότητα χωρίς καμία διάθεση ωραιοποίησης αυτή την προβληματική μεταπολεμική περίοδο που χαρακτηρίστηκε από τη σιωπή, τη βαριά λήθη και τη συλλογική αμνησία από τον εφιάλτη της κατοχής, τη δυσπιστία στην τραγική μα άβολη μαρτυρία των επιζώντων, την ντροπή και απροσμέτρητη ενοχή του επιζήσαντος (που κακοφόρμισε σε πολλούς απ' αυτούς και τους οδήγησε τελικά στην αυτοκτονία). Ένας περίεργος και αόρατος νόμος της σιωπής αναφέρεται στο βιβλίο.

Πράγματι και αυτή η μαρτυρία του κου Μιζάν στοιχειοθετεί με σαφήνεια και καθαρότητα την ηθική ερημιά που αντίκρουσε ο μάρτυρας γυρίζοντας στην πατρίδα, τον ηθικό τρόπο της επιβίωσης μετά το στρατόπεδο ίδια ανεξιλέωτο με τον τρόπο των στρατοπέδων και ίσως πιο διαβρωτικό.

Ο συγγραφέας αποδίδει με ανεπανάληπτο τρόπο τα ανθρώπινα άλγη του επιζήσαντα μετά την απελευθέρωση, το άλγος της χαμένης οικογένειας, της καθολικής δυστυχίας, της αθεράπευτης και αμετάκλητης ηθικής εξάντλησης, της ζωής που έπρεπε να ξαναρχίσει από τα ερείπια αβοήθητης. Αλλά και της ντροπής και ενοχής και τον αβίωτο ρόλο του επιζώντα μάρτυρα. Μιας ντροπής που ένιωσε, όπως όλοι όσοι επιβίωσαν της Σοά, για τον εαυτό τους αλλά και για την ανθρωπότητα, για όλο το ανθρώπινο γένος.

Ευχαριστούμε το συγγραφέα για το δώρο-βιβλίο του που δεν αφήνει κανένα περιθώριο αλλά δείχνει με την απίστευτη μαρτυρία του τελευταίου Αρτινού επιζώντα αλλά και του τελευταίου άνδρα Ρωμανιώτη ότι η αδυσώπητη λογική του Ναζισμού και του κάθε Φασισμού αρχίζει με το ποδοπάτημα της ανθρώπινης αξιοπρέπειας για να καταλήξει στα στρατόπεδα εκμηδένισης, στους θαλάμους αερίων, στα κρεματόρια. Το οντολογικό διακύβευμα σε σχέση με το Ναζισμό παλιό και νέο είναι το ανθρώπινο μέσα στον άνθρωπο (Λεβινάς).